

Park Chan-wook: Apogeul unui mare autor de cinema

de *Mihai Fulger* In 2003, la numai un an dupa [Sympathy for Mr. Vengeance](#) , [Park Chan-wook](#) a lansat al doilea episod din asa-numita „trilogie a razbunarii”. [Oldeuboi / Oldboy](#) , caci despre el este vorba, ramane pana astazi cel mai cunoscut si cel mai iubit film al regizorului, cel care l-a impus definitiv pe Park Chan-wook printre cei mai importanti cineasti contemporani. In plus, orice lectie, articol sau studiu despre cinematografia coreeana nu mai poate ignora acest titlu de referinta.

Paradoxal, filmul are la baza serie manga japoneza purtand acelasi nume, scrisa de Garon Tsuchiya si ilustrata de Nobuaki Minegishi, insa Park Chan-wook si coscenaristii sai s-au abatut mult de la plot-ul benzilor desenate, dandu-le personajelor adancime si veridicitate. Prima parte din Oldboy ne prezinta succint povestea ultimilor 15 ani din viata

protagonistului Oh Dae-su (interpretat de **Choi Min-sik**, cunoscut din filme precum **The Quiet Family, Shiri, Failan, Painted Fire sau Crying Fist**), incadrata de intalnirea sa cu un sinucigas misterios. Un afacerist obisnuit, cu sotie si copil, Oh Dae-su este genul de om care vorbeste mult, mai ales cand e cherchelit, fara a-si da silinta sa-i asculte pe ceilalti. „Rama” flashback-ului este sugestiva in acest sens: protagonistul salveaza de la moarte un necunoscut, numai pentru a avea cui sa-si spuna povestea, iar apoi, cand acesta vrea la randul sau sa i se confeseze, ii intoarce nonsalant spatele. Un prim avertisment adresat de autor spectatorilor: Oh Dae-su nu este un personaj cu care sa empatizati neconditionat...

Care e, de fapt, povestea sa? La putin timp dupa ce cel mai bun prieten al sau il scoate pe scandalagiul turmentat din sectia de politie unde-si petrecuse noaptea, Oh Dae-su este rapit in plina strada si se trezeste prizonier intr-o camera-celula fara ferestre, cobai intr-un experiment a carui finalitate n-o cunoaste. Zilnic i se aduce mancare pe tava si, din cand in cand, este adormit (cu acelasi gaz pe care rusii l-au folosit asupra teroristilor ceceni), pentru ca cei care-l tin captiv sa-si faca toate treburile in liniste. (Vom afla toate manipularile carora le-a cazut victima, impreuna cu el, doar spre finalul filmului.) Singura sa modalitate de comunicare cu lumea de afara si singurul sau prieten este televizorul. Asa afla, dupa un an de izolare, ca sotia i-a fost ucisa, iar el este principalul suspect, pentru ca la locul faptei a fost gasit un pahar cu amprente sale, iar ucigasul n-a furat decat un album cu fotografii de familie (acesta este genul de detalii aparent nesemnificative de care scenaristii se folosesc cu o subtilitate remarcabila). Oh Dae-su petrece astfel 15 ani intre patru pereti, singuratatea accentuandu-i deteriorarea capacitatilor psihice; in schimb, exercitiile sale continue ii asigura o forma fizica de invidiat.

Cand este eliberat din senin, eroul nostru descopera ca a ajuns un extraterestru printre semenii sai, caci lumea pe care o stia s-a schimbat radical, la fel ca si el insusi. Obsedat de razbunare si inarmat doar cu un ciocan, Oh Dae-su porneste in cautarea tortionarilor sai...

Insa

misiunea sa este mult mai dificila decat intr-un revenge movie clasic, pentru ca cei mai mari dusmani sunt acum proprii demoni si minciunile care i-au fost implantate in creier. El pare a gasi un aliat in persoana tinerei Mi-do (**Kang Hye-jeong** din **Welcome to Dongmakgol** si **Invisible Waves**), in sa si aceasta are legaturi cu misteriosul „Evergreen”, cel care l-a tinut intemnitat. Park Chan-wook face trimiteri la Conte de Monte Cristo, precum si la doctorul Frankenstein si monstrul sau, in sa nu se opreste la tema razbunarii, ajungand la unul dintre cele mai cumplite pacate umane – incestul.

Cum regizorul este obisnuit sa-si suprinda si sa-si socheze spectatorii, merita mentionate doua secvente antologice. Prima, in care Oh Dae-su, in prima sa zi de libertate, inghite hulpav o caracatita vie (pana se prabuseste cu capul in farfurie si o tentacula iesindu-i din gura), este probabil cea mai dificila de privit din intreg filmul – plin de violenta, de altfel, desi pe ecran nu vedem murind decat sapte personaje – si, implicit, cea care a scandalizat cel mai mult. Totusi, secventa nu este nejustificata: atat timp cat eroul nostru (apartinand unei culturi asiatice) a mancat timp de 15 ani doar coltunasi prajiti (al caror gust unic il va ajuta sa-si gaseasca tortionarii), e normal sa-si doreasca sa simta in gura o fiinta vie... in asteptarea momentului cand isi va captura calaul si il va devora, bucatica cu bucatica, asa cum a promis.

Apoi, nu pot trece peste secventa de lupta de pe coridor, filmata intr-un singur cadru, in care Oh Dae-su dovedeste singur vreo 15-20 de paznici musculosi, inarmati cu bastoane. Atunci cand Oh Dae-su il gaseste in sfarsit pe cel care l-a transformat intr-un monstru, Lee Woo-jin (**Yoo Ji-tae** din **One Fine Spring Day**, **Into the Mirror** sau **Antarctic Journal**), protagonistul realizeaza ca trebuie sa aleaga intre razbunare si adevar, iar, daca alege sa rezolve misterul, trebuie sa coboare in propriul trecut si sa dezgroape amintiri dureroase. Iar asta cat mai curand, pentru ca nu are la dispozitie decat cinci zile, pana cand calaul ameninta sa loveasca din nou. Secventa confruntarii finale cu „printul singuratic din turnul inalt”, care

dureaza peste 20 de minute, este absolut ravasitoare si ne face sa ne schimbam mereu sentimentele pe care le nutrim fata de protagonist (de la compasiune la dispret, de la intelegere la infierare etc.). Un tur de forta cum foarte rar mai gasim pe marile ecrane...

Choi Min-sik este absolut senzational tot filmul, iar rolul sau l-a impus ca unul dintre actorii sud-coreeni de top, prin prezenta si talent, alaturi de **Song Kang-ho** sau **Sul Kyung-gu** (despre toti am mai scris si voi mai scrie aici). Oldboy a vandut aproape 3,3 milioane de bilete in Coreea si a fost selectionat la Cannes, unde se zice ca juratul-sef, regizorul american Quentin Tarantino, l-a vazut de vreo trei ori, incognito, si a insistat ca filmul sa primeasca Marele premiu al juriului (cea mai importanta distinctie acordata pana acum unei productii sud-coreene). N-are rost sa insir celelalte festivaluri si premii internationale ale filmului lui Park Chan-wook sau celelalte teritorii (inclusiv Romania) unde el a fost distribuit, pentru ca risc sa va plictisesc. Nu va mai spun decat ca merita sa vedeti Oldboy pentru imageria superba si profunzimea psihologica, precum si pentru finetea si siguranta actoriei sau regiei. Si, nu in ultimul rand, fiindca o asemenea capodopera cinematografica, care ne coboara in infern si ne ridica in paradis, poate deveni o experienta formatoare.